

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyre szin ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATAL

Városi nyomda.

Ide küldendő a kéziratok és előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** — Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**Kiadótulajdonos: **A VÁROSI NYOMDA.**

Kiss Áron

a tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspöke.

A tiszántúli egyházkerület püspöke: hegymenti **Kiss Áron** főrendiházi tag, folyó hónap 20-ikán töltötte be életének kilencvenedik esztendőjét.

Majdnem egy század tünt el az agg férfi felett, ki egész életét nagy és fontosgesz eszmék szolgálatában töltötte el.

Hű pástora volt egyházának, lelkes fia hazájának, míg boldogságos családi életével ragyogó példát nyújtott azoknak, kik a csöndes otthon békeesség napjai után áhítoznak.

Ifjú korától lelkes vezére, munkása, oszlopa volt a közügyeknek és életében mindazon munkából kivette részét, mely az igazi férfi eszét, szívét és akaraterejét igénybe veszi.

Hajlott kora daczára ma is buzgóon résztvesz az egyház szent érdekeinek védelmezésében, ügyeinek elintézésében, mit fényesen bizonyít azon tapasztalat, hogy mindenütt ott látjuk, ahol tekintélyére, dus tapasztalatokban megedzett tudására szükség van.

Elvégeztven iskoláit néhány évig tanítóképlán volt Szatmáron, majd 1843-ban Porcsalmára ment lelkésznek. Nem sokára ezután megmozdult a nemzet lelke és az a nemes hangú felirat, melyben a haza a nemzeti kormányt üdvözölte, a Kiss Áron aranytollából eredt. A még akkor ifjú lelkész aggodalmát, reményét önti ki e felirathoz, melynek minden betűje a lángoló honszerelmét egy-egy értékes gyöngyre, Szíve, lelke, emléje, hazaszeretete, közjogi tudása mind frigyre léptek a felirat megszerkesztésénél, nem csoda tehát, ha annak minden vonása egy bevégzett, tökéletes mű.

A haza függetlenségéért küzdő félisteneket, mint tábori pap kísérte a csatamezőre és a honvédek az erdélyi nagy napokban Deésig kísérte, vizsgálta és lelkesítve azokat, kik a nagy eszme diadalra érdekében készek voltak életüket és vérüket ontani.

És mikor Világosnál elhalványodott a magyar szabadság csillaga, mikor jött a megtorlás ideje és a bosszu órája, Kiss Áron is néma megadással tűrte az üldözötteseket. Szenvednie kellett azért, mert az igaz nemzeti ügy apostola volt. Nem panaszkodott és még most is egy felszázad után büszke ama napokra, melyekben az álmaiból felébredt nemzet rablincsei megtörésén fáradozott.

Csendesedvén az idő, visszatért hivi közé emlékeivel, megszegett hazafiai lelkével. De szegett lelkéből áldás fakadt hiviére. E percztől fogva nekik élt, gondviselő lelképásztoruk volt egy felszázadon át. Hiven ápolgatta, megszegte az Ur szőlőjét rendületlen hitével és szeretetével. Akkor volt boldog, ha dolgozhatott. Fáradhatatlan volt, mint esperes is tevékeny részt vett Szatmárvármegye zöld asztalánál is. Nagy érdeme, hogy tettel, szóval és példával fáradozott a papság tudományos kiképzésén, alapmeggyőződéséé válván benne az írás inteme: A papok a jai őrzik a tudományt és a törvényt az ő szájáról kerdnek. Mint zsinati tag sok értékes és érdemes eszmét vitt diadalra. Irodalmi munkásságát sok érdemes munka dicéri. Egyyszóval nem pihent, egész életében kalauza lévén a kötelesség és legszebb gondolata: hivatásának hű betöltése.

A tiszántúli ev. ref. kerület tehát csak az igaz érdemek előtt hajtotta meg lobogóját, midőn őt püspökének választotta. Egy hosszú élet munkássága nyert ezzel betetőzést,

koronát... Egy igazi, érzésben és gondolkodásban magyar pap, a lankadatlan buzgalmu, szeretetben gazdag, mindenedenkei vallásos meggyőződéséé megbecsült, saját egyházának nagy érdekeit tisztes fegyverekkel védő, a közügyekért lelkesedő, a szent és világi tudományokat szeretettel átkaroló, bölcs, igaz és jó ember lett jutalmazva a püspöki méltóság elnyerésével. A tiszántúli egyházkerület tehát csak önmagát tisztelte meg, midőn **Kiss Áront** a nagy **Revész Bálint** örökebe ültette.

Kísérje püspökünket a további években is híveinek szeretete, tisztelőinek hódolata és a Gondviselés aggkorának napjait boldogsita áldásának bőségével.

Koncz Ákos.

A tizenhétmillió kölcsön.

Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. év augusztus 5-ikén tartott közgyűlésében elhatározta, hogy részint adósságainak konvertálására, részint a szükségessé vált beruházásokra 17 millió kölcsönt vesz föl az Osztrák-magyar banknál. A közgyűlési határozatot a város megerősítés végett fölküldötte a belügyminiszteriumba, honnan a határozatra a következő válasz érkezett:

Debreczen sz. kir. város közönségének!

A folyó évi augusztus 5-én tartott bizottsági közgyűlésében 218-szám alatt hozott és szeptember hó 9-én 12,206. szám alatt fölterjesztett határozatát, az annak alapjául szolgáló tárgyratokkal együtt fölülvizsgálat alá vévén, annak eredményeként a következőkről értesitem a város közönségét:

Készséggel támogatom a várost azon indokolt törekvésében, hogy egyrészt a különböző pénzintézeteknél és a saját alapjainál fonnáló tartozásait előnyösebb föltételek mellett konvertálja, másrészt közigazgatási, közegészségügyi és közművelődési szükségleteknek immár előzhatatlanná vált kielégítésével, továbbá egy a jelen, mint a jövő jól fölfogott érdekei szempontjából kívánatos és üdvös közzintézmények létesítésével a város fokozatos fejlődéséé biztosítani kívánja.

Szávesen nyujtok a városnak alkalmat arra, hogy a multban előfordult háztartási hibák, nehézségek és szabálytalanságok orvoslásával a város háztartását gyökeresen rendezze s ideirányuló komoly szándékát egy nagyobb törlesztéses kölcsön keretében megvalósítsa.

Elvileg tehát helyeslen a városra nézve több szempontból előnyös 17 millió kölcsönnök fölvetelét, valamint helyeslen a szükségletek kielégítési sorrendjének megállapításában nyilvánuló kötelesség szeri törekvést is, hogy a kölcsönnök évi törke- és kamattörlesztése lehetőleg a költségvetés újabb megterhelhetése nélkül történjék.

Ellenben nem helyeslehetem, sőt a város jól fölfogott érdekeiye összegezhethetnek sem látom a kölcsönfölrlesztésnek azon tervezett módosítását, mely szerint a kölcsön 65 évre kiszámított annuitások mellett akként törlesztetnek, hogy az 50 év lejártával még visszafizetetlenül fonnáló tökemarkarék az esedékes kamatokkal együtt egy összegben lenne visszafizetendő.

Ily visszafizetési módokat lényegileg egy 100—120 éves kölcsön törlesztési tervezetét tartalmazza, mert ez a tökemarkarék a 100 félév után 8,806,407 korona 96 fillért, tehát az egész kölcsönnök több mint a felét tenné, vagyis oly terhet képezne, mely minden valószínűség szerint csak újabb és pedig annak idején a városra nézve esetleg pénzügyileg kedvezőtlen hosszú lejáratu kölcsön utján lenne felszabható.

A városnak jól fölfogott érdeke, meggyőződésém szerint, a kölcsön törlesztésnek oly módzatok mellett való megállapítását kívánja, hogy

Debreczen vízvezetéke és csatornázása.

Irta: Dr. Burger Péter.

— Második közlemény. —

Közegészségi szempont.

Ha minden példát mellőzök is, de Bécs városáról, melynek híres tanáraitól, kik lelkes harcosai voltak az oly temérdek vagyomban került híres alpesi vízvezetéknek, hallottam és tanultam az alábbiakat, nem halgathatok.

Bécs városa 1873-ig a kontingens legegészségtelegebb városa volt, 35—40-ig terjedő halálzási aránnyal 1000 lakosra és a vízmű üzembe vételétől tíz évre az arány 23 : 1000 apadt.

Egyébiránt az európai városok halálzási arányai következők:

1000-ból elhal évente

Stockholmban	19-1
Brüsszelben	19 8
Hamburgban	20-4
Berlinben	20-8
Londonban	20-8
Párisban	21-8
Bécsben	23-5
Varsóban	24-2
Budapestben	26-7
Debreczenben	28-5

Csak nagyon természetes, hogy az állandóan és szükségszerűen nem kis mennyiségben fogyasztott viznek, nem kicsinylendő szerep jut bizonyos betegedési csírák, ugynevezett mikro organizmusok elterjedésénél és kivált kolera, tifusz, vérhas, bélhurutok; de csaknem valamennyi hevény fertőző bajok elterjedésének is ez az útja: tehát gondoskodunk kell annak tisztaságáról elsősorban.

E szempont azonban nem csupán az ivóvízre érvényes, hanem csaknem ugyanannyi joggal minden más használati vízre is: úgy, hogy mi sem helytelegebb, mint a víz beszerzésénél az ivó vizet a használati víztől elkülöníteni.

Kivált ott, ahol a jó, egészséges víz szerzése nagy költség és fáradsággal jár, mint itt nálunk Debreczenben, végtelen hibának tartanám és ipari célokra meglevő mélykutaink elég elfogadható és bő vizet adnak, talán fölösleges is e feltevessel több időt vesztegetnem.

A jó ivó víz ismerveit a Bécs városi vízszervezési bizottság 1864-ben következőkben állította össze:

1. Minden irányban kifogástalan viznek, tiszta, szintelen, szagtalan és átlátszóknak kell lennie.
2. Lehetőleg kevés szilárd részeket szabad csak tartalmaznia; de semmi szerves részeket.
3. Legfőkébb 18 rész alkális földet tartalmazhat 100,000-ben.
4. Sulfatokat, nitrátokat és más oldható sókat csak igen elenyésző mennyiségben tartalmazhat.
5. Vegyi összetétele és hőfoka évszakonként csak igen csekély eltérést mutasson.
6. Szennyvizek és a talajt fertőző anyagok beszivárgása ki legyen zárható.
7. Mindeme föltételeknek legjobban a távoli források vize felel meg.
8. Szűrt folyó víz csupán használati és ipari célokra alkalmazható, ivásra nem.
9. Utak, terek, parkok, kertek locsolására is tiszta, szagtalan szerves, bomlandó anyagoktól ment víz használható.

Ennek kétségtelenül legjobb alapvető kívánalma a csatornahálózat, melynek létesítése tehát legalább is ély fontos közügy, ély úgy szolgál

a közegészség, köztisztaság és közgazdaság kívánalmainak, akárcsak maga a vízvezeték.

Hogy vele külön nem foglalkozom, hanem ide illesztve mintegy alárendelem: a vízvezeték nem lekicsinyeléséből, hanem azon körülményből folyik, amit itt eléggé nem hangsúlyozhatok, — hogy vízvezeték nélkül nálunk a csatornahálózat kiépítése lehetetlen, (nonsens) fából csinált vaskarika. Jól mondotta annak idején főmérnökünk, ha valódi akar-nók, azokat kellene könnyelmű, meggondolatlan parázissal valódnok, akik eddig is szívesre költöttek el a várossal, haszontalan, sőt káros csatorna rendszerünkre.

Csatorna rendszer kiállítás nélkül, ha az nem tonna rendszerű, mesterséges pecenyződők hálózata. Ez pedig mesterséges álnak gyűjtője a piszoknak, szennynek s így melegágyi tenyésztése mindenféle gőrcsőtől fertőző organizmusoknak, mesterséges állandósítása ragályos betegségeknek.

De nem lehet ma már a város csatorna nélkül azért sem, mert a sok (bár még nem is elég) ipari és gyári üzem szennyvizeinek levezetéséről gondoskodnunk kell.

Csatorna nélkül mit is tegyen? hová vezesse azt a szegény iparos? A rendőrség kérelmetlenül bünteti köztisztaság elleni kihágásért, ha utcára ereszt. Elégészes emésztő gödröket pedig képtelenség létesíteni, de még képtelenebb eltérni egy város belterületén.

Hát vándoroljon ki a szegény iparos? Vagy hagyjon fel mesterségét? Hiszen nem lehet mindenki hivatalnok. Lateiner is több van a kelleténél, hát csak segítségünk e hasznos produktív osztályán társadal-munknak. Ne neheztünk, hanem amiben lehet, pártoljunk, segítségük a mi igaz magyar iparunkat.

En nagyon értem egyesek nemes felbuldulsát a csatornázás érdekében; de akkor legyenek következetesek és ha másért nem, ennek létesülhetéséért szálljanak síkra a vízvezetékért is, ha elég érthetően és világosan lett feltárva, miszerint a kettő egymás nélkül nem létesíthető.

A figyelmes szemlélő bizonyára tapasztalta, hogy amely utcában ma csatorna van, abból a legkisebb zápor, vagy aszály pokoli büzt csal ki.

Mi lesz, ha az egész várost ilyen pecze hálózattal aláaknázjuk? Ma, midőn városunk lakosságának szaporodásával a nyomor, szenny és piszok is összehalmozódik?

Mi lesz, ha még az ez évihez hasonló száraz nyáron kiasznak nyomorult talajvízű kutaink? Mi lesz, ha a szokatlanul hosszú időszak ránk zudítja mindama piszkot és szennyét, melyet annyi éven át oly horribilis költséggel épített csatornáinkban magunk alá gyűjtöttünk?

Borzalmas erre még gondolni is; de annyi bizonyos, hogy így esetben hirtelen kapkodva, hebeugrva módon kellene mindazt egyszerre pótolnunk fölös költséggel, mint elhanyagoltunk és aival sem térül meg senkinek ama bánat és kár, amit egyes hozzátartozójának így módon elvesztése neki okozott.

Tűzrendészeti szempont.

Tűzrendészeti szempontból tudjuk, ismerjük ama legelemből szabályt, mely még a legkisebb, elszóráva épült faluhelyen is, kivált nyáron, bizonyos mennyiségű viznek készenlében tartására kötelezi a lakosságot tűz esetére.

Itt Debreczenben egymás hátán épült és bizony még nád- és szalma-fedéllel tarkított háztömegében végre van-e hajtvá és mennyire e rendszabály, nem tudom, nem is kutatom; de az tudom, hogy ahg van kutunk, mely akár egy félórás képes volna tízötönök fecskenődőt veszély esetén táplálni. Hisszem is nem egyszer volt részem, azt hiszem másnak még inkább, derék tűzoltónk szánalmas vergődésének látásában, amint valamely pincze, bolti vagy tető tűz lokalizálásához is csak legnagyobb megerőteltéssel, jó messziről, meglehetősen késedelemmel tud, még így sem kielégítő mennyiségben vizet szerezni.

Sokat gondolkoztam vajon és e-el tünődöm ma is és az idej hasonló nyári aszályban, eজনিত tőrtől városunknak szegény tűzvédsé-észetén? Elpusztulna, rommá égne, mint a régi irások szerint már annyiszor; oly nyomort és szenvedést — annyi kárt, pusztulást okozva, mint talán soha! Mert elvégre is ma már óriási monumentális köz- és magán-épületeinkben nem annyi vagyon és érték van felhalmozva, — mint valaha.

Ha semmi másért, ezért is kell, hogy vízműről gondoskodjunk, olyanról, melynek minden utján —2 vagy amennyi szükséges, tüzcsapja legyen, hogy veszély esetén kellő eréllyel védekezeshüssünk a legbor-zasztóbb elemi csapás: a tűz ellen.

Köztisztaság.

Ennek kétségtelenül legjobb alapvető kívánalma a csatornahálózat, melynek létesítése tehát legalább is ély fontos közügy, ély úgy szolgál

Közgazdaság.

— Steiner Jakob jelentése —

Sertésvásár 1904 nov. 21-én. Csak a régi időben lehettek ilyen heti sertésvásárok, mint a nov. 21-diki volt. Meglepő volt a nagy felhajtás, — de csakis kövér sertésből. — melyet e napon látunk s jöhetnek a hentesek bőven látták el magukat kövér sertésekkel és magánosok is igen sokan vettek házi szükségletre, még nagyrésze a felhajtott árúnak eladatlan maradt. A vásár különben élénk irányzatú volt. Felhajtottat kétezer darabon fölül kővér sertés. Elkelt 868 drb, a többi eladatlan maradt. Az áralakulást illetőleg fizettek a vásár elején előszörű árúért 106 fillér, de később az ár leszorítottat 96 fillérré és ezen árban történt a legelső vétel.

Foglalkozni kívánunk e vásár alkalmából a létesítendő sertés-konsum piaczczzal is, annál is inkább, mert előtűnik fekszik Pozsony városának a hirdménye, hogy sertéskonsum-piacza megnyílt. Itt disztingválni kell Pozsony és Debreczen. Pozsony egy ipar és kereskedelmi város és sem a város gazdája, sem a környék, nem tudja fedezni sertésűs és zsiradékigét Pozsonynak és így sürgős szüksége is volt e piaczi melőből létesítésének, de nálunk fordított viszony áll fenn. Itt is irányban túltermelés van és nemcsak Debreczent tudjuk ellátni, de mint tudott dolog is, tekintélyes mennyiséget exportálnak is. Ezzel a bevezetéssel nem akarom indokolni azt, hogy nekünk semmi szükségünk a konsumpiacra, de, igen is van, de egészen más oknál fogva mint Pozsonynak, Pozsonynak szükségese a konsumpiac, akár van állategészségügyi zariata, akár nincsen, mert a heti piaczi felhajtása távolról sem fedezi a keresletet, de nálunk a heti felhajtás így nagy, hogy rendszeren — ha nincsenek idegen verők — a keresletnél sokkal nagyobb, így hát fölösleges itt még egy piacza, ahozá különben sem hoznának sok árut, mivel a nyílt piacon sem fogy el minden.

Kikerülhetetlen szükségünk van konsumpiacra oly esetekben, ha állategészségügyi zárlat van és a sertésvásárok tartása nincsen engedélyezve, így esetekben feltétlenül szükségünk van a konsumpiacra, ahozá mindenkor és mindenidőben lehet sertést hozni és hentesinek szorgalmazása, hogy ilyen piaczi létesíttessék abból az elvből indul ki, hogy egy bekövetkező zárlat esetén legyen elkészülve e piaczi és izemük főnakkadást ne szenvedjen és ne kellessen az ár fölkeresésének nehézségével megküdeniök.

Magáról a sertésüzetről nem sokat írhatunk. Ferencvárosi konsum piacon, e héten, ezer eladatlan sertés volt, a bécsi piacra majdnem 7000 magyar sertés került, mind oly tünetek, melyek nem biztattak a sertés árának emelkedő irányzatával. Juhvásár a minimumra redukálódott. Az egész felhajtás 460 drb volt, mind ide magyar juh; elkelt 129 drb, sovány legelő juh és ezzel a juhok téli forgalma le van zárva.

Marha- és lóvásár 1904 nov. hó 22-én. E vásárok a rendes heti vásárok jellegét mutatták. Marha felhajtás kicsi, alig fedezi a keresletet. A felhajtott áru elég jó kondícióban van, sőt soknál szokotnál jobb. Hogy némely marha a drága takarmány árak mellett így jó kondícióban van, annak oka a következő: Az ősi vetések az idén, rég-rég ide óta, nem látott buja növények indultak, ugy, hogy gazdáink kénytelenek voltak heverő marhákat a vetésre hajtani s a vetés igen jó erő takarmány és sok helyen a nyári inség után lesoványodott heverő marhákat, a vetések örvendetes jó kondícióba hozták. Felhajtottat 960 drb leginkább vágó marha, elkelt 820 drb. E nagyszámu eladás eléggé igazolja a vásár élénk voltát.

Lóvásároknak már elértük a téli pangó állapotot; a felhajtás összesen 370 drb-ból állott, eladatott összesen 200 drb, ez is leginkább talajigás és bérkososok által kötött üzlet volt.

Takarmányemüekben, a vásár igen élénk, a jó idő és jó utak sok eladót vontoztak és a mult hethöz képest az ár az összes takarmányemüekben körülbelül egy koronával csökkent és az elsőrendű szénát 8—9 koronáért lehetett venni, a mult heti 10 koronás ár ellenében.

Takarmányzsalmma mm.-ként 5 korona. Alomszalmma 1'60 f. Répa 1'60 f. mm.-ként, szalonna- és zsirnemüek átlag 3 koronát veszítettek mm.-ként piaczi értékkübböl.

Hírek.

— **Közgyűlés. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága december holnap 1-én d. u. 3 órákor rendes közgyűlést tart.**

— **Áthelyezés. Kovács József** polgármester Komlóssy Pál dr. th. aljegyzőt és közigazgatási gyakornokot a bünygyi osztályhoz helyezte át.

A kilenczvenéves püspök. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület ősz püspöke hegymegyi **Kiss Áron** főrendihazi tag folyó hónap 20-án töltötte be életének 90-ik évét. Mely tisztelettel üdvözöljük a püspök urat és szívbőlök kívánjuk, hogy a Gondviselés tartsa meg őt továbbra a hazának, egyházának és övéinek. Hosszu életének napjaihoz nagy idők emlékei tapadnak. A szabadságharc főszegek küzdelmében részt vett, felcselrelvén egy időre az ige fegyverét a karddal. Almaink szétfószása után munkás kezével, lelkeben a hazai aggodalmaival egyházát szolgálta apostoli buzgósággal épp ugy, mint amily lelkesedéssel harcolt a nagy időkben a haza szabadságáért. A tiszántúli kerület 1892-ben püspökévé választotta és ez időtől kezdve mint első lelkes működiök a hitélet javára. Akkora nem gátolja abban, hogy mindenütt ott legyen, ahol azt állásának méltósága és egyháza ügyei megkívánják. Áldja meg a Mindenható áldásának bőségével az agg főpásztor és életének őszén találjon sok testi örömet a hitélet fellendülésén, híveinek és minden vallásfelekezeten levő tisztelőinek nagyrabecsülésében. A püspök urat számosan üdvözölmetek születésének kilenczvenedik évfordulóján, mely figyelmet a püspök most a következő meleghangu levelében köszöni meg:

Isten áldó kegyelme megengedte érem azon életkort, mely csak igen keveseknek adatik. A napokban a kilenczvenedik életév határát léptem át és ez évfordulón testi hálaáldozattal kell leborulnom a Gondviselés előtt, hogy így nagy kegyelmére méltóztatta az Ur az ő szolgálát.

Nagy örömröme szolgál, hogy ezen 90-ik születés napom alkalmából jó emberek szép számmal kerestek fel, bizonyágot teendő irántam érzett jóindulatú szeretetükről. Igen sokan pedig a közelből és messze távolból melegsavu levelében üdvözöltek. Fájdalom, nem lehetett, hogy kinek-kinek személyesen vagy külön viszonzozom a kedvesen vett jóleső megemlékezést, fogadják tehát mindannyian ez uton hálás köszönetemet a kifejezett jókívánásokért és amidőn e sorok után kívánom vissznozni a reám halmozott áldásokat, szívem teljességéből kérem felettük Isten minden áldásának beteljesedését.

Teljes tisztelettel vágyok:
Debreczen, 1904 november hó 22.

Kiss Áron,
tiszántúli ref. püspök.

— **Simonffy Imre üdvözlése.** N. *Simonffy Imre* kir. tanácsos, jny. polgármester a napokban töltötte be életének 80-ik évét. Szívünk igaz tisztelettel üdvözöljük e helyen is hazánk, egyházunk és városunk díszét, kívánva, hogy tartsa meg a Gondviselés mindnyájunk benső öröme. A nevezetes évfordulón igen sokan üdvözöltek helyből, valamint közel vidékről és messze távolból az érdekekben gazdag férfúrt.

— **Zádor Lajos kitüntetés.** Ő Felsége **fenyéri Zádor Lajost**, a debreczeni első takarékpénztár vezérigazgatóját és a debreczeni Kereskedő Társulat elnökét, királyi tanácsossá nevezte ki. Igazi, nemes férfúrt ért e kitüntetés, kinek nemcsak neve nemes, hanem tettei is nemesek. A közügyek hí munkása és évtizedeken keresztül láttuk őnzelen munkásságát. Ahol tenni, alkotni kell, onnan Zádor Lajos sohasem hiányzik. Első a munkában. A kötelességek utján nem halad zajt és beírja azzal az öntudattal, melyet becsületes, tisztja szándéku munkájának sikere felett érez. Becses munkaerő és erejének fényt és magasabb értéket ad az, hogy eszméit, terveit, gondolatait szívén szüri keresztül. Őnzelen, igaz ember és éppen azért kétszeresen őnzelen, hogy ebben az önző, hasznosító, elveket megtagadno, mód nélkül kapaszkodó világban az igazi érdemnek külső elismerését is látjuk az ő kitüntetésében. A királyi kegye aczozza meg munkásságát, hogy benne a közügyek továbbra is hí pártolóra találjanak. Részünkről pedig fogadjja tiszteletteljes jókívánatainkat ez uton is.

— **§ Iskolaszék ülés.** A közgyűlés iskolaszék folyó hó 22-én **Kovács József** polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Az ülés legfontosabb tárgyát a tanyai iskolatartás rendezése képezte, aminek eszközésére a vallás- és közokt. miniszter egy rendeletben hivta fel a közigazgatási bizottság utját a várost. — A város jelenleg 3 tanyai iskolát tart fenn és pedig a Külső- és Belső-Ohaton és az Ondódn, ezenkívül a Parlagon a gazdasági tanintézet, a Macson pedig az ottani földirtkosok tart fenn iskolát. — Ezekon kívül az iskolaszék a tanácsnak a következő 7 helyen

Reichman Árpád, új. Schwarz Vilmos és Ungár Albert, továbbá Hegedűs Jenő, dr. Király Gyula, Ország Lajos, Rozinger Lajos és Szántó Sámuel. A kereskedelmi csarnok társadalmi életünk egyik hasznos oszlopa és a választmány élén Kermátholt Józseffel, térszolgálati életünk eme művelődési tagjával megegyezően, hogy a csarnok híján szolgálja azt az eszmét, mely alapításának léteztetett.

— A jövő évi nagyvásárok. Mivel 1905-ben a Sz. György-napi vásár a keresztény hívésű letelepítésére, a Dienes-napi izraelita ünnepe, a Hortobágyi vásár-Urnaxák esik, a városi tanács arra kérte a kereskedelmi miniszteremet, hogy 1905-ben a Sz. György-napi vásár április 10—18., a Dienes-napi október 9—17 és a Hortobágyi vásár június 23-ikán legyen megrendezhető.

† A rabsegélyező egyesület öröme. A Debreczen városi és hajdumegyei rabsegélyező egyesületnek az igazságügyminiszter 4000 korona segélyt engedélyezett. Ezen összegből az egyesület 1000 koronát segélyezésre, 3000 koronát pedig a felállítandó rabmenház alapjára fordít.

— Az iskolák bezárása. Az egészségügyi bizottság határozata folytán a városunk területén levő összes elemi iskolákban az előadásokat megszüntették és a fellepett járványok miatt az iskolákat bezárták.

† Halálhíradás. néhai **Boér Kálmán** rendőr-kapitány özvegye Lukács Blanka arasszony f. hó 20-ikán elhunyt. Halálát kitejedt család gyászolja.

— Választmányi ülés a Gónczy egyesületben. A **Gónczy** tanító egyesület november 30-án, d. u. 3 órakor, az ev. ref. főiskola tanítóképző igazgatósági termében választmányi ülést tart.

* **Hirdetmény.** Debreczen sz. kir. város igazoló választmánya által — városunk legutóbb adózott bizottsági tagjaink 1905-ik évre szóló névjegyzékét egybeállítván, ezen névjegyzékét az 1886. évi XXI. t. cz. 38. §-ának rendelkezéseiből képest — adatait napról kezdődőleg 15 napi közösméltre kitétettem. Eről az érdekelteket annak megemléstével értesítem, hogy a névjegyzék a városi főjegyző hivatalos helyiségében és a hivatalos órák alatt megtekinthető és az ellen irányuló észrevételek vagy iraszból fellebbezések a közösméltre kitétel ideje alatt ugyanott beadhatók. Debreczen, 1904 november 20. **Kovács József**, polgármester.

Lám Sándor, Debreczen, Piac- és Halván-utca sarkán. Ajánlja gazdagon berendezett lámparakutárát u. m.: asztali lámpákat, bronz- és nickel talppal, függőlámpák, ebédlő, salon- és halószobák részére gyári árban.

Angol plaidek és takarók, svéd bőrkabátok Borsos Katanál.

Uri díval, kalap és fehérmű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piac-u. 44. dr. Ujfalu-sy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérműveket és kelenyűgeket mérték szerint a legszebb kivitelben készit.

Hajdú vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésben 1 (egy) kiadói állás fog választás ufjában betöltöttni, mely állás évi 2000 korona fizetés és 400 korona lakpénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Azok, kik erre az állásra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeiket hozzák, mint a kijelölt bizottság elnökehez, folyó évi november hó 25-ik napjának délelőtti 12 óráig annyiival inkább nyújták be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ez alkalomból a választás folytán esetleg megvárszó állásokra is pályázat nyújthatik.

Debreczen, 1904 november 8.

Domahidy Elemér,

főispán.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet

1905 január hó 1-én megnyitja a második évtársulatát.

Felhívjuk Debreczen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet úgy a tőkegyűjtő, mint a hitel igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendő fennállásának, tagjai száma máris meghaladja a 800 at, kik 4500 tőrszabatra több mint 190,000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartmány vége alapul, **600,000 korona tőrszabatt tőkének felel meg.**

Egy tőrszabatra hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő.

Az így összegyűlt tőrszabatt várható haszoneredménye, mely mint már eddig megállapítható, 6%, kamatozásnak felel meg, a tagok között tőrszabattéik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig: előlegképen befizetődük %, része erejéig, megfelelő kezesség jótállása mellett, továbbá arany-, ezüst- és értékpapír zálogra, végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a tőrszabattékkal együtt hetenként is fizethetők és e mellett jövőre a közönség kérelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek, mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmult hétének és késedelmi illetékeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-utca 26 sz., főszobás épületében) bármely nap délelőtti úgy mint délután eszközölhetők.

Debreczen, 1904 november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos.

Dr. Brukner Ernő, elnök.

≡ Pongrácz Géza ≡

papír gyáriraktárában DEBRECZEN, „Bika”-

szálló mellett:

legdivatosabb dobozos levél-papírok, vízfestészeti virág- és tájkép minták, legújabb francia sportképek, dr. Schönfeld-féle olajfestékek és vásznak; angol, svéd és solingeni, zsebképek; helybeli és alkalmi képes levelezőlapok egyedül nagy választékban.

60 krajczár

egy liter legfinomabb

anthraecen-tenta.

Piacz-utca 12.

(Stenczinger - ház)

a papírkereskedésben.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelt veivünk és a t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papír- és zeneműkereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően, tetemesen megnagyobbítva, a Kossuth-utca 11. számú házába (Zádor-ház) egyenesen e czélra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át.

Ezen üzlethelyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt veivünköt.

Kiváló tisztelettel

Hegedüs S. és Sándor I.

előbb László Albert és Társa

Debreczenben, Kossuth-utca 11. szám alatt.

A főpapiaci üzlethelyiségünk kiadó.

5-2

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYŐR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselő: Debreczen és Hajdumegye részére: **LUKÁCS VILMOSNÁL**, Hatvan-utca 5.

Márványmozaiakp.
Műkő- és Czeméntárgyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **karmantus** és **csömszőt** Cze-mentesövek, Csatornázás.
Beton és Granito Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron

a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.

Felhívás.

A Debreczeni Kölcsönös-Segélyző-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében
1905 január hó 1-én nyitja meg a **XXII-ik** évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és a heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá, hogy apró kötelező betétekkel a takarékoságra még a szegényebbeknek is alkalmas szolgáltatáson.

Törzsbetét tőkénk közel 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Egyletünknek jelenleg 8200 tagja van, akik 12,000 betéti könyvecskével 75,000 törzsbetétet fizetnek.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

Egy törzsbetét 40 fillér (20 krajczár) heti befizetésre kötelez.

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat

évi haszoneredményből törzsbeteteinek arányában reá eső részet megkapja és így az élvetett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor a befizetett összeg 6% kamatos-kamatjainak felel meg, noha kölcsöneink után 6%-os kamatot számítunk.

A szövetkezet egyenlő jogú tagja az is, ki egy vagy több üzletrész fizetésére kötelezi magát. Egy üzletrész értéke 120 korona, mely havonként 5 koronás, vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben is befizethető.

Tagjaink kényelmére 1905 január hó 1-től kamatelszámolási kölcsönöket folyósítunk, a tag külön kamatot nem fizet, kölcsöneit kamatlevonás nélkül kapja és az cseédes kamat a heti befizetésekkel számoltatik el. 100 korona kölcsön 6 év alatt kamattal együtt heti 40 fillér fizetéssel törleszhető. — Elisőrendi bekebelezések mellett ugyanezen alapon 12 év alatti visszafizetésre is adtnak kölcsönök. 1000 korona heti 2 korona 40 fillér fizetése mellett törleszhető, a végelszámolásnál a tag javára mutató összeg, mely betéténként körülbelül 4—5 korona lehet, részére kifizetetik. — Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszersmindenkorra 40 fillér (20 krajczár) beiratai díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi tartalék- és nyugdíjalap összege már 135,000 koronát tesz. — A XVI-ik, vagyis 1899-iki évtársulat végleges elszámolása és kifizetése 1905. évi február hó végén történik. — Vidéki tagoknak díjmentesen adunk postatakarékpenztári befizetési lapokat. — Debreczen, 1904 november hónapban.

Fenyéri Zádor Lajos, elnök.

Dr. Szántó Sámuel, igazgató

Uj tagok már most felvétetnek az egylet helyiségében

(Zádor Lajos ur házában Kossuth-utca 11-ik szám udvari keresztpülete első emeletén).

Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtak.

MIHALOVITS J.

...

Ha gyermekével csakmájolajat akar szedtetni, szerezze be részére a Mihalovits-féle izetlen és szagtalan

csukamájolajat.

melytől a gyermekök szívesen vesznek be, miután annak semmi kellemetlen íze, sem szaga sincsen. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.

Kapható:

MIHALOVITS J. a „Kigyó”-hoz az gyógyszerészként Debreczen, Főtéren, a városházai szemben.

...

Porcellán kályhák budweisi és honi gyártmányokban.Cserépkályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltűntet keltő új találmányu **multiplikátor** betétet felelősség mellett ajánlom.**Meidingi** rendszerű, valamint multiplikátor-betétű köpenyes kályhák, acél és zománcozott köpenyvel.**Konyhák**, magyar tornyos és francia rendszerben, valamint porcellán burkolatban.**Fürdőkádak** horganylemezből, festve és fűtőkészülékkel, valamint porcellán burkolattal.

Vas- és rézbutorok legnagyobb raktára.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Tóth Gyula Debreczen, Piacz-u. 20., 27.

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

Végkiárulás!!**SZIFFT ALADÁR**

Piacz-utca 24. sz.

Schroll-féle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérmű és téli also ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nagykendők, asztalneműek és ágyterítők, batiztok, cartonok, zefiрек, czérna pique és velour barcetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, kesztyűk, harisnyák és kötények, bélések és rövidárúk stb.

Az összes raktáron levő áruk gyári áron alul végkiárussítatnak.

Az áruktár berendezésel együtt eladó. — Az üzlet-helyiség kiadó.

SZIFFT ALADAR,

Piacz-utca 24. szám.

Ruhafestő
és vegyszertisztító intézet**HABÉCZY**
ANTAL

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42-ik sz.

Telefon 323.

Fehérmű
Gőzmosoda!!!

A gázkandallóval
való fűtésa legszebb,
legbiztosabb,
és legjobban
szabályozható

nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel, nem rontja a levegőt,

diszítja a lakást,

nem drágább a fűtélésnél.

Bereendezése megrendelhető a
légszecsőgyárnál.**Őszi és téli divatujdonságok legnagyobb választékban, legolcsóbban Hajdu-és Biharmegye elismert legnagyobb****női- és leány-felöltők, kalapok áruházában****RÓZSA LAJOS**

Debreczen, Kistemplom-bazár szerezhető be.

1904-re.

1904-re.